



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 142/2026-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Estates, s.r.o.**, Zadunajská 27, Bratislava, zastúpeného Advokátska kancelária ECKER – KÁN & PARTNERS, s.r.o., Zelená 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B5-21Cb/65/2015 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B5-21Cb/65/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje** v konaní sp. zn. B5-21Cb/65/2015 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **5 000 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava III **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III je **povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 28. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-21Cb/65/2015 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prieťahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadostučinenia 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 142/2026-13 z 26. februára 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalovaného na základe žaloby podanej žalobcom RAVAK SLOVAKIA spol. s r.o., Einsteinova 11, Bratislava, IČO 35 707 356 (ďalej len „žalobca“), 11. februára 2015 (v tom čase na Okresnom súde Bratislava V), ktorou sa žalobca domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, eventuálne určenia, že kúpna zmluva zanikla v dôsledku odstúpenia predávajúcim.

4. K veci samej sťažovateľ uviedol, že so žalobcom ako predávajúcim uzavrel 14. januára 2015 kúpnu zmluvu týkajúcu sa nehnuteľností žalobcu (polyfunkčnej budovy s príslušnými pozemkami). Po podaní návrhu na vklad do katastra nehnuteľností však žalobca 20. januára 2015 od kúpnej zmluvy odstúpil (z dôvodu interných okolností na strane žalobcu), preto došlo k prerušeniu katastrálneho konania a sťažovateľ bol správnym orgánom vyzvaný na podanie žaloby o určenie neplatnosti tohto odstúpenia žalobcu. Predmetnú žalobu podal (konanie vedené na mestskom súde pod sp. zn. B5-29Cb/84/2015), na čo však žalobca podal (11. februára 2015) žalobu, ktorou inicioval predmetné napadnuté konanie. V dôsledku začatia napadnutého konania došlo k prerušeniu konania vedeného pod sp. zn. B5-29Cb/84/2015.

5. K priebehu konania sťažovateľ uviedol, že (v čase podania ústavnej sťažnosti) ani 10 rokov od podania žaloby (11. februára 2015) nie je napadnuté konanie ukončené, vo veci nebolo vydané žiadne meritórne rozhodnutie. Ďalej uviedol, že žalobca sa pokúšal napadnuté konanie aj prerušiť, čomu bolo najprv zo strany prvoinštančného súdu vyhovené, avšak následne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 1Cob/206/2016-174 z 30. septembra 2016 tento jeho návrh zamietol. Dodal, že žalobca následne podal proti tomuto rozhodnutiu dovolanie, ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Obdo/24/2017 z 21. marca 2019 zamietnuté ako procesne neprípustné.

6. Následne sa pojednávanie konalo až 12. novembra 2024, ktoré bolo odročené na 25. marec 2025 (ktoré bolo odročené v dôsledku preloženia zákonného sudcu na súd vyššej inštancie).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta primárne jeho doterajšie trvanie, argumentuje, že napadnuté konanie nie je ani 10 rokov (v čase podania ústavnej sťažnosti) od jeho

začatia právoplatne ukončené, resp. že v rámci neho nebolo ani vydané žiadne meritórne rozhodnutie, tiež že vo veci konajúci súd v rámci neho postupuje neefektívne. V rámci postupu v napadnutom konaní namietal aj nečinnosť súdu (v období približne od apríla 2019 do novembra 2024). Uvedené (s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania) už považuje za odopretie spravodlivosti. Poukázal tiež na to, že od právoplatného rozhodnutia v napadnutom konaní závisí aj pokračovanie v toho času prerušenom konaní (vedenom pod sp. zn. B5-29Cb/84/2015) a následne aj pokračovanie v samotnom katastrálnom konaní. Je presvedčený, že predmet sporu je jednoduchý a trvanie napadnutého konania považuje za neakceptovateľné.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

8. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 29/2026 doručenom ústavnému súdu 20. marca 2026 v podstatnom uviedol, že súčasnej zákonnej sudkyňi bol spis v predmetnej veci pridelený 6. augusta 2025. Následne sa uskutočnili pojednávania 28. novembra 2025 a 30. januára 2026. Posledné pojednávanie bolo odročené na neurčito z technických dôvodov na strane mestského súdu (sťahovanie do novej budovy). Sporovým stranám však bolo avizované, že ďalšie pojednávanie sa uskutoční pravdepodobne v apríli alebo máji 2026, pričom mestský súd ich požiadal, aby si do termínu najbližšieho pojednávania pripravili záverečné reči. Mestský súd vyjadril nesúhlas s tvrdením sťažovateľa, že ide o jednoduchý spor. Poukázal pritom na skutočnosť, že súdny spis má 1132 strán. Ďalej uviedol, že k priesťahom v napadnutom konaní došlo v období pred pridelením veci aktuálnej zákonnej sudkyňi. Dodal však, že k nim prišlo z objektívnych príčin (kvôli nadmernej zaťažnosti súdnych oddelení a sudcov, resp. v dôsledku personálnej poddimenzovanosti mestského súdu) bez subjektívneho zavinenia predchádzajúcich zákonných sudcov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením mestského súdu a obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Podstata argumentácie sťažovateľa v súvislosti s namietanými priesťahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje primárne do namietania neprimeranosti celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania.

11. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želaného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

12. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd

so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania spočívajúci v podanej žalobe o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy (eventuálne určenie, že kúpna zmluva zanikla v dôsledku odstúpenia predávajúcim) je v zásade možné označiť za bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Zároveň ani poukaz mestského súdu na rozsah spisového materiálu (aj keď jeho súčasťou je aj znalecký posudok) nie je pri spore trvajúcim toho času už viac ako 10 rokov podľa posúdenia ústavného súdu spôsobilý ospravedlniť doterajšie trvanie napadnutého konania a existenciu priet'ahov.

14. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd na základe obsahu predloženého spisového materiálu zistil len jeden úkon zo strany sťažovateľa, ktorý prispel k predĺženiu napadnutého konania. A to keď na základe jeho návrhu (prvoinštančnému súdu doručenému 25. februára 2022) na prikázanie sporu súdu mimo obvodu krajského súdu došlo k zrušeniu pojednávania nariadeného na 16. marec 2022 (pričom najvyšší súd predmetnému návrhu uznesením sp. zn. 2Ndob/10/2022 zo 14. novembra 2022 nevyhovel). V ostatnom priebehu napadnutého konania však na ťarchu sťažovateľa v zásade nie je možné pričítať priet'ahy.

15. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že už samotnú doterajšiu dĺžku napadnutého konania, toho času v trvaní viac ako 11 rokov, bez vydania meritórneho rozhodnutia je z ústavnoprávneho hľadiska nutné označiť za neakceptovateľnú.

16. S poukazom na uvedené preto ústavný súd v okolnostiach veci ani nepovažuje za potrebné podrobne sa vyjadrovať k jednotlivým fázam priebehu napadnutého konania a podrobne rozoberať jeho priebeh. Ústavný súd k priebehu napadnutého konania (ako vyplýva z predloženého spisového materiálu) preto len uvádza, že v postupe vo veci konajúceho súdu zistil jednak jeho neefektívnu činnosť (tu poukazuje aj na to, že pojednávania boli nariadované v zásade počas celého konania so značným niekoľkomesačným odstupom), ako aj nečinnosť (keď po odročení pojednávania z 5. apríla 2023 na neurčito následne o žiadosti žalobcu z 19. apríla 2023 o úpravu žalobného petitu rozhodol mestský súd až uznesením č. k. B5-21Cb/65/2015-677 z 26. februára 2024). Následne sa opäť prejavila jeho nečinnosť, keď pojednávanie uskutočnil až 12. novembra 2024. V neefektívnom postupe pokračoval mestský súd aj následne, keď ďalšie pojednávanie vykonal 25. marca 2025 a následne až po pridelení veci súčasnej zákonnej sudkyňi 8. novembra 2025. Ústavný súd však na tomto mieste musí doplniť, že po pridelení veci aktuálnej zákonnej sudkyňi v postupe mestského súdu zásadné priet'ahy nezistil.

17. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní došlo v dôsledku postupu súdu k zbytočným priet'ahom. V jeho postupe je možné jednoznačne identifikovať nečinnosť, ako aj neefektívny postup. Vzhľadom na uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať postup prvoinštančného súdu ako súladný s právom sťažovateľa na konanie bez priet'ahov.

18. Ústavný súd zároveň opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľa. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k jednoznačnému záveru (primárne s poukazom na absenciu vydania meritórneho rozhodnutia po uplynutí viac ako 11 rokov od podania žaloby), že napadnuté konanie trpí prietiahmi, ktoré idú na vrub postupu mestského súdu, a to v dôsledku jeho neefektívneho postupu, ako aj nečinnosti. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

19. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

20. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, mestskému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza (bod 2 výroku nálezu).

21. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez prietahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa čl. 38 ods. 2 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur, čo odôvodňoval primárne poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania, ktorá mu znemožňuje naplniť jeho podnikateľský zámer s nehnuteľnosťami, ktoré sú predmetom kúpnej zmluvy.

22. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Pri ustálení sumy finančného zadost'učinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, keď rozhodnutie vo veci samej nebolo vydané ani po uplynutí toho času už viac ako 11 rokov od podania žaloby. Zároveň bolo zohľadnené, že predmet napadnutého konania sa nevyznačuje zásadnou právnou ani skutkovou náročnosťou. Ústavný súd tiež prihliadal na to, že sťažovateľ sa zásadným spôsobom nepričinil o vznik priet'ahov. Preto rozhodol o priznaní finančného zadost'učinenia 5 000 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadost'učinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jeho právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu